

MAZERET İZNİ YILLIK İZİNDEN DÜŞÜLÜR MÜ?

Uğur SÖKMEN^{*)}

ÖZET

Devlet Memurları Kanununda, mazeret sebebiyle onar günlük devreler halinde en fazla iki kez bu haktan yararlanma hakkı Devlet memuruna tanımakta ve ikinci on günlük sürenin Devlet memurunun yıllık izninden düşülmesi gerektiğine ayrıca işaret edildiğinden, yıllık izin kullanıp kullanmadığına bakılmaksızın Devlet memurlarına birinci on günlük mazeret izni verilebilir ve bu izin yıllık izinden düşülmez. İkinci kez on gün daha mazeret izni verilebilir ancak ikinci kez verilen mazeret izni yıllık izinden düşülür.

Anahtar Kelimeler: Yıllık izin, mazeret izni

1- GİRİŞ

Devlet memurları ile ilgili haklar başta Anayasamız olmak üzere Devlet Memurları Kanunu ve çeşitli kanunlarda yer almıştır. İzin memura bir hak olarak tanınmıştır. Devlet memurları da Devlet Memurları Kanununda gösterilen süre ve şartlarla izin hakkına sahiptirler. Devlet Memurları Kanununun 102 ve 103'ncü maddelerinde yıllık izin ve yıllık izinlerin kullanılması, 104 üncü maddesinde ise mazeret izinleri düzenlenmiştir.

Bu çalışmamızda; 'yıllık izin, yıllık izinlerin kullanılması, yıllık izinlerin devredilmesi, analık izni, babalık izni, doğum izni, evlenme izni, ölüm izni, süt izni ve diğer mazeret izinleri ile ilgili 657 sayılı Devlet Memurları Kanunundaki hükümlere değinilecek ve mazeret izni yıllık izinden düşülür mü?' sorusu cevaplanmaya çalışılacak, mevcut yasal düzenleme incelenip değerlendirilecektir.

^{*)} Maliye Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü Daire Başkanı

2- YILLIK İZİN

Memurun çalıştığı sürece her yıl almaya hakkı olduğu izin yıllık izindir. Yıllık iznin verilış ve kullanış şekli ile şartları Devlet Memurları Kanununda gösterilmiştir¹

Çalışan insanların belirli bir süre dinlenmeleri anayasal bir haktır. Dinlenmek çalışanın hakkıdır (Anayasa Md.50). Bir yıl süreyle çalışan devlet memurlarının da belirli bir süre dinlenmeleri sağlık ve ekonomik yönlerden gereklidir. Bu nedenle kamu hizmeti gören devlet memurlarının yıllık izinlerinin verilış ve kullanış şekli ile şartları Devlet Memurları Kanununda gösterilmiştir.²

Buna göre, Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti bir yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için otuz gündür. Zorunlu hallerde bu süreler gidiş ve dönüş için en çok ikişer gün eklenebilir (Md.102).

Hizmeti bir yıldan az olan Devlet memurlarının yıllık izin hakkı bulunmamaktadır. Ancak, birinci yılın doldurulduğu günü takip eden günden itibaren yirmi gün yıllık izin kullanımı mümkündür. Kamu idarelerinde, bir yılını doldurmayan aday memurlara yıllık izin kullandırılmayacak, bir yıllık hizmetini dolduran aday memurlara ise yalnızca bir yılın doldurulduğu yılın izni olan yirmi gün izin verilebilecektir.³

Örneğin: 24.05.2011 tarihinde aday memur olarak göreve başlayan Vergi Müfettiş Yardımcısı, ancak bir yıllık süreyi dolduracağı 24.05.2012 tarihinde ve 2012 yılı iznine hak kazanacaktır.

Ayrıca, kamuda geçen hizmetler dikkate alınır, resmi kurumlardaki hizmeti bir yıldan az olan devlet memurlarının yıllık izin hakkı bulunmamaktadır. “hizmet” deyiminden, hangi statüde olursa olsun sadece resmi kurumlarında geçmiş hizmet süreleri toplamının anlaşılması gerekmektedir. Muvazzaf askerlikte ve yedek subaylıkta okul devresinde geçen süreler de aynı biçimde dikkate alınacaktır⁴.

Danıştay bir kararında özetle; *özel sektörde sigorta primi ödemek suretiyle geçen sürenin memuriyette geçen sürelerden sayılması mümkün olmadığından, memuriyette geçen hizmet süresi 10 yılı aşmayan davacının yıllık izin süresinin 20 gün olarak tespit edilmesi işleminde hukuka aykırılık bulunmadığına karar vermiştir* (Danıştay 5.Dairesinin 3.5.1984 tarih ve K: 84/2096 sayılı Kararı). Danıştay bir başka kararında ise; *özel şahsa ait bir fabrikada işçi statüsünde geçen hizmet süresi ilgili memurun emekli intibakında değerlendirilmiş olsa bile, yıllık izin süresinin takibinde dikkate alınmayacağına karar vermiştir*. (Danıştay 12.Dairesinin 5.11.1998 tarih ve E. 1995/4297, K. 1998/2646 sayılı Kararı)

Sayıştay ise bir kararında özet olarak; *sürekli görevle yurtdışında bulunan memurun, yurtiçinde kullandığı yıllık izin, mazeret izni ve sağlık izni sürelerinde de yurtdışı aylığının ödenmeye devam edeceğine karar vermiştir* (Sayıştay Temyiz Kurulunun 2.2.2000 tarihli ve K:24674 sayılı Kararı).

Devlet memurlarının yirmi veya otuz günlük izne hak kazanma tarihi ile ilgili olarak, birinci yılın doldurulduğu günü takip eden günden itibaren yirmi gün yıllık izin kullanımı mümkündür. Öte yandan, onuncu yılın tamamlandığı günü takip eden günden itibaren otuz gün izne hak kazanılmakta olup, bu izne hak kazanmadan önce yıllık iznin tamamının veya bir kısmının kullanılmış olması bu hakkı ortadan kaldırmaz.⁵

¹ SÖKMEN Uğur, (1996), “İZİNLER” Kamu Personelinin İzinleri, Maliye Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü, sf:105

² SÖKMEN Uğur, a.g.e. sf:105

³ SÖKMEN Uğur, (2012), “Belediye Memurları Yıllık İzin Bitmeden Mazeret İzni Kullanabilir mi?”, Türkiye Belediyeler Birliği, İller ve Belediyeler Dergisi, sf:40

⁴ 62 seri No.lu DMK Genel Tebliği

⁵ SÖKMEN Uğur, 1996, a.g.e. sf:107

Buna göre; 31.12 tarihinde göreve başlayan Devlet memurunun, birinci veya onuncu yılını tamamladığı 31.12 tarihinde 20 veya 30 gün izin hakkı bulunmaktadır. Devlet memuru bu iznini; 31.12 tarihinden başlayarak kullanabileceği gibi, takip eden yıla devretmek suretiyle de kullanabilecektir.⁶

Yıllık izinler, amirin uygun bulacağı zamanlarda, toptan veya ihtiyaca göre kısım kısım kullanılabilir. Birbirini izliyen iki yılın izni bir arada verilebilir. Cari yıl ile bir önceki yıl hariç, önceki yıllara ait kullanılmayan izin hakları düşer (Md.103)

Burada yer alan ve amire izinlerin kullanılma zamanını saptama konusunda tanınan yetkinin amacı; amirin memurunu gözetme yükümünün doğal bir sonucu olduğundandır.

Yıllık izinlerin kullanılma zamanı konusunda amirlere yetki tanınmıştır. Ayrıca yıllık izinlerin ait olduğu yıl içinde kullanılmasının asıl, o yıla ait kullanılmayan iznin ise istisnai bir durum olması nedeniyle, yıllık izinlerin kullanılmasında temel ilke; her kamu idaresinde mevcut personelin hizmeti aksatmayacak bir şekilde izin kullanmalarının sağlanması olmalıdır. Bu amaçla, kamu idarelerinde izin vermeye yetkili amirler, Devlet memuruna hizmetin aksamadan devamını sağlayacak şekilde ve önceden hazırladığı bir plan çerçevesinde izin kullandırmalıdır.⁷

Yıllık izinlerin tamamının veya bir kısmının ait olduğu yıl içinde kullanılamaması durumunda kullanılmayan yıllık izin, bir sonraki yılın izni ile birlikte toptan veya kısım kısım kullanılabilir.⁸

Devlet memurlarınca kullanılmayan izinlerin müteakip yılda kullanılabilmesi için memur tarafından dilekçe verilmesine veya İdare tarafından onay alınmasına gerek bulunmamaktadır.

Kamu personelinin bir önceki yıldan devreden izni ile cari yıl izni toplamının kısmen veya tamamen kullanılamaması halinde, sadece cari yıl iznine tekabül eden kısmının bir sonraki yılda kullanılması mümkün bulunmaktadır. Bu şekilde yıl içinde kullanılan izinler öncelikle bir önceki yıldan devreden izin sürelerinden mahsup edilecektir.

Örneğin; 10 yıldan az hizmeti olan bir Vergi Müfettişi, 2011 yılı içinde hiç izin kullanmamış ise, kullanmadığı 20 gün süreli iznini 2012 yılı sonuna kadar kullanabilecektir.

Örneğin; 10 yıldan fazla hizmeti olan bir Vergi Müfettişi, 2011 yılında kullanmadığı 15 gün, 2012 yılına ilişkin 30 gün olmak üzere toplam 45 gün olan 2011-2012 yılları izninin 20 gününü kullanmış ancak 25 gününü kullanamamış ise kullanmadığı izin 2012 yılına ait olduğundan kalan 25 günlük izni, 2013 yılı içinde kullanabilecektir.

Örneğin; hizmeti 10 yıldan az olan bir Vergi Müfettişi 35 gün olan 2011-2012 yılları izninin 10 gününü 2012 yılında kullanıp, 25 gününü kullanamaması halinde, 2012 yılına ait izin süresi 20 gün, 2011 yılına ait izin süresi ise 5 gün olduğundan 2011 yılına ait 5 günlük izin 2013 yılına devretmeyecek, 2013 yılına sadece 2012 yılına ait 20 günlük izin devredecek ve ilgili 2013 yılında toplam 40 gün izin kullanabilecektir.

Bir önceki yıldan devreden izin süresinin mutlaka devrettiği yıl içinde kullanılması gerekmektedir. Bu şekilde devreden ve kullanılmayan izin süresi müteakip yılda kullanılamayacaktır.⁹

⁶ SÖKMEN Uğur, 1996, a.g.e. sf:107

⁷ SÖKMEN Uğur, 1996, a.g.e. sf:107

⁸ 140 s.No.lu DMK Genel Tebliği

⁹ SÖKMEN Uğur, 2012, a.g.e. sf:44

Örneğin; 10 yıldan fazla hizmeti olan bir Vergi Müfettişi, 2011 yılından devreden 20 günlük iznini devrettiği 2012 yılına ait yıllık izni ile birlikte (toplam 50 gün) 20.12.2012 tarihinden itibaren kullanmak istemesi halinde 2012 yılı içinde 2011 yılına ait sadece 12 gün (20.12.2012 - 31.12.2012) izin kullanabileceğinden ve 2011 yılı izninin hiç bir şekilde 2013 yılına devretmemesi gerektiğinden, ilgiliye en fazla 42 gün izin verilebilecektir. 2011 yılına ait kullanılamayan 8 günlük izin hakkı düşmüş olacaktır.

3- MAZERET İZNİ

Kamu İdarelerinde 657 sayılı Kanuna tabi memurlara, zorunlu nedenlere ve kabul edilebilir özürlerine dayanılarak yıllık izinlerine ek olarak verilen, bazı hallerde amirin takdirine bazı hallerde ise amirin takdirine bırakılmayan izin türüne mazeret izni denilmektedir.¹⁰

Mazeret izinleri, mazeret izinlerinin veriliş, kullanış şekil şartları ile süresi Devlet Memurları Kanununda gösterilmiştir. Buna göre; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 6111 sayılı Kanunla değişik 104 ncü maddesinin (A), (B) ve (D) fıkralarında verilmesi kanunen zorunlu olan mazeret izinleri,(C) fıkrasında ise amirin uygun bulması halinde verilen mazeret izni düzenlenmiştir.¹¹

Kamuoyunda “Torba Kanun” olarak adlandırılan 13.02.2011 tarihli ve 6111 sayılı “bazı alacakların yeniden yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve diğer bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılması hakkında kanun” 25.02.2011 tarihli ve 27857 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Torba kanunla vergi ve prim alacakların yeniden yapılandırılması yanında, kamu personelini ilgilendiren 657 sayılı Kanunda, 375 ve 399 sayılı kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılarak, kamu personelinin sosyal ve mali haklarında iyileştirmeler de yapılmıştır. Torba Kanunla memurlara yönelik sosyal içerikli iyileştirmelerden biride mazeret izin sürelerinin artırılmış ve kapsamı genişletilmiştir.

3.1- Devlet Memurlarına Verilmesi Kanunen Zorunlu Olan Mazeret İzinleri

Aşağıda sayılan mazeret izinlerinde önemli olan husus, amire takdir hakkı tanınmamasıdır. Yani doğum, evlenme ve ölüm halinin vuku bulması durumunda Devlet memuru mazeret izni talep ederse verilmesi gerekir (Sökmen, 1996:116).

Ayrıca, verilmesi kanunen zorunlu olan mazeret izinleri bu olayların vukuundan itibaren Devlet memurlarınca kullanılması gerekir. Yani olayın vuku Devlet memurunun bu izni hak kazanmasını sağlar. Doğum, evlenme ve ölüm izinlerinin her biri ayrı ayrı mazeretler olması dolayısıyla Devlet memurlarına verilecek mazeret izni de doğum, evlenme ve ölüm için ayrı ayrı olacaktır.¹²

3.1.1- Analık İzni

Doğum Öncesi: 8 (3) hafta

Doğum Sonrası: 8 (+5) (+ erdoğan) hafta

Çoğul gebelikte, doğum öncesi analık izni 10 haftadır.

¹⁰ SÖKMEN Uğur, 1996, a.g.e. sf:116

¹¹ SÖKMEN Uğur, 2012, a.g.e. sf:44

¹² SÖKMEN Uğur, 2012, a.g.e. sf:44

Kamu İdarelerinde, 657 sayılı Kanuna tabi kadın memura; doğumdan önce sekiz, doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam onaltı hafta süreyle analık izni verilir. Çoğul gebelik durumunda, doğum öncesi sekiz haftalık analık izni süresine iki hafta eklenir. Ancak beklenen doğum tarihinden sekiz hafta öncesine kadar sağlık durumunun çalışmaya uygun olduğunu tabip raporuyla belgeleyen kadın memur, isteği hâlinde doğumdan önceki üç haftaya kadar kurumunda çalışabilir. Bu durumda, doğum öncesinde bu rapora dayanarak fiilen çalıştığı süreler doğum sonrası analık izni süresine eklenir. Doğumun erken gerçekleşmesi sebebiyle, doğum öncesi analık izninin kullanılamayan bölümü de doğum sonrası analık izni süresine ilave edilir (Md.104/A).

3.1.2- Babalık İzni

Eşi doğum yapan; 10 gün

Doğumda/doğumdan sonra eşin ölmesi; anne için öngörülen süre kadar

Doğumda veya doğum sonrasında analık izni kullanılırken annenin ölümü hâlinde, isteği üzerine memur olan babaya anne için öngörülen süre kadar izin verilir (Md.104/A).

Kamu İdarelerinde 657 sayılı Kanuna tabi memurlara, eşinin doğum yapması hâlinde, isteği üzerine on gün babalık izni verilir (Md.104/B).

3.1.3- Evlenme İzni

Kendisi için; 7 gün

Çocuğu için; 7 gün

Devletlerde 657 sayılı Kanuna tabi memurlara, kendisinin veya çocuğunun evlenmesi hâlinde isteği üzerine yedi gün izin verilir (Md.104/B).

3.1.4- Ölüm İzni

Eş, çocuk, ana, baba, kardeş; 7 gün

Eşinin ana, baba, kardeş; 7 gün

Kamu idarelerinde 657 sayılı Kanuna tabi memurlara, eşinin, çocuğunun, kendisinin veya eşinin ana, baba ve kardeşinin ölümü hâllerinde isteği üzerine yedi gün izin verilir (Md.104/B).

3.1.5- Süt İzni

İlk altı ayda günde üç saat, ikinci altı ayda günde birbuçuk saat

Kadın memurun tercihi esastır.

Kamu idarelerinde 657 sayılı Kanuna tabi kadın memura, çocuğunu emzirmesi için doğum sonrası analık izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde üç saat, ikinci altı ayda günde birbuçuk saat süt izni verilir. Süt izninin hangi saatler arasında ve günde kaç kez kullanılacağı hususunda, kadın memurun tercihi esastır (Md.104/D).

3.2- Amirin Uygun Bulması Halinde Verilen Mazeret İzni

10 (+10) gün

Devlet Memurları Kanunu, verilmesi kanunen zorunlu olan mazeretleri dışında genel bir düzenle-

meye giderek diğer mazeretlerinde olabileceğini kabul etmiş ve memurların özürleri sebebiyle bir yılda on güne kadar özür izni verilebileceğini ve bunların kimler tarafından verilebileceğini düzenlemiştir.¹³

Verilmesi kanunen zorunlu olan mazeret izinleri dışında, merkezde atamaya yetkili amir, ilde vali, ilçede kaymakam tarafından, birim amirinin muvafakati ile bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde, mazeretleri sebebiyle Devlet memurlarına on gün izin verilebilir. Zaruret hâlinde, aynı usûlle on gün daha mazeret izni verilebilir. Bu takdirde, ikinci kez verilen bu izin, yıllık izinden düşülür (Md.104/C).

Kanun hükmünün incelenmesinde;

- Devlet memurunun, yılda toplamı on günü aşmayan özür izni talebinde bulunabileceği,
- Devlet memurunun özür iznini kullanılmasına birim amirinin muvafakat etmesinin gerekeceği,
- Merkezde atamaya yetkili amir, ilde vali, ilçelerde ise kaymakam tarafından iznin kullanılmasının uygun görüleceği sonucu çıkmaktadır.

Mazeret sebebiyle onar günlük devreler halinde en fazla iki kez bu haktan yararlanma hakkı Devlet memuruna tanımakta ve ikinci on günlük sürenin Devlet memurunun yıllık izninden düşülmesi gerektiğine ayrıca işaret edilmektedir.¹⁴

Verilmesi kanunen zorunlu olan mazeret izinleri dışında, İdari birim amirinin uygun bulması halinde verilen mazeret iznini, özür izni olarak tanımlayabiliriz. Geçerli mazeretlerin olması halinde verilen izin özür iznidir.¹⁵

Verilmesi kanunen zorunlu olan mazeretleri dışındaki özürler sebebiyle merkezde atamaya yetkili amir, ilde vali, ilçede kaymakam İdari birim amirinin muvafakati ile Devlet memuruna bir yıl içinde on gün özür izni verilebilir. Zorunlu durumlarda ikinci kez on gün daha özür izni verilmesi mümkündür. Ancak, bu takdirde, ikinci kez verilen on günlük özür izni Devlet memurunun yıllık izninden düşülür.

Verilmesi kanunen zorunlu olan mazeret izinleri dışındaki bu izin türünde, her şeyden önce yetkili amirlerin Devlet memurunun özrünü kabule değer görmesi gereklidir. Yetkili amirlerin Devlet memurunun özrünü kabule değer görmez ise özür izni verilmesi söz konusu değildir.¹⁶

Doğum, evlenme ve ölüm izinleri Devlet memurları için verilmesi kanunen zorunlu olan mazeret izinleri olmasına karşın özür izninde durum aynı değildir yani bu izin idarelerde yetkili amirin uygun bulması halinde verilebilir.¹⁷

Özür izni, bir yıl içinde toptan veya parça parça olarak on gündür.

Danıştay bir kararında özetle; *Eşin hastalığının diğer eş için, mazeret izni verilmesini gerektirecek nitelikte kabul edilebilir bir mazeret olduğu tartışmaya yer bırakmayacak kadar açıktır. Ancak böyle bir durumda 657 sayılı Yasanın 104. maddesi 10`ar günlük devreler halinde en fazla iki kez bu olanaktan yararlanma hakkını ilgili kamu görevlisine tanımakta ve ikinci on günlük sürenin yıllık izinden düşülmesi gerektiğine ayrıca işaret etmektedir. Belirtilen duruma göre, eşin rahatsızlığının öngörülen süreleri aşması ve tedavisinin kamu görevlisinin eşliğine (refakatine) ihtiyaç göstermesi halinde konunun sözü geçen Yasanın 108. maddesinin değişik 1. fıkrası kapsamında ele alınması ve refakatin mazeret*

¹³ SÖKMEN Uğur, 2012, a.g.e. sf:44

¹⁴ SÖKMEN Uğur, 1996, a.g.e. sf:120

¹⁵ SÖKMEN Uğur, 2012, a.g.e. sf:45

¹⁶ SÖKMEN Uğur, 1996, a.g.e. sf:120

¹⁷ SÖKMEN Uğur, 1996, a.g.e. sf:120

izninden sayılması gereken ilk on günü aşan kısmının yıllık izinden düşülmesi, refakat süresinin ikinci mazeret izni ve yıllık izin sürelerinden fazlaya ait kısmı içinse ilgiliye, istekte bulunması koşuluna bağlı olarak her defasında altı ayı geçmemek üzere, aylıksız izin verilmesi gerekmektedir. Belirtilen hukuksal duruma göre, davacının eşine refakat nedeniyle kullanmaya zorunlu kaldığı 35 günlük iznin Yasanın 104. maddesi gözardı edilerek tümünün adı geçen yıllık izninden düşülmesinde yasaya uyarlık bulunmadığı gibi bu sürenin hiçbir şekilde yıllık izinden düşülemeyeceği gerekçesiyle anılan işlemin iptali yolunda verilen Mahkeme kararında da 657 sayılı Yasaya uyarlık görülmemiştir. (Danıştay 5. Dairesinin 29.10.1992 tarih ve E:1989/2377/, K:1992/2688 sayılı Kararı).

Danıştay bir başka kararında ise özetle; Maliye Bakanlığınca hazırlanıp 09.07.2005 gün ve 25870 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 18 Seri No.lu Yükseköğretim Kanunu ve Yükseköğretim Personel Kanunu Genel Tebliğinin 15. maddesinin iptali istenilmektedir. Olayda, yıllık izin, şua izni ve döner sermaye faaliyetleri ile ilgili olarak yapılan geçici görevlendirmelerde döner sermaye katkı payı ödeneceği, kişilerin hastanede tedavi gördükleri ve raporlu oldukları süreler ile mazeret izni, doğum öncesi ve sonrası kullanılan izin sürelerinde, evlilik izni ve doğum izni v.b. izinlerinde döner sermaye gelirinden pay alamayacakları sonucuna ulaşılmaktadır. Oysa; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun mazeret izinlerini düzenleyen 104. maddesinde ve hastalık izinlerini düzenleyen 105. maddesinde getirilen izinler ve hastalıklar sırasında çalışanların özlük haklarına dokunulamayacağı yolundaki emredici hüküm karşısında, Genelge ile Yasayla yapılan düzenlemeden farklı bir düzenlemeye gidilmesinde normlar hiyerarşisine uyarlık bulunmadığı görülmektedir. Bu durumda, Sosyal Devlet ve Hukuk Devleti ilkelerine ve 657 sayılı Kanunun genel mantığına aykırı bir düzenlemeyle döner sermaye gelirinden pay alacak personeli kısıtlama yoluna giden dava konusu Tebliğ hükmünde hukuka uygunluk görülmemektedir (Danıştay 8. Dairesinin 27.3.2007 tarih ve E. 2005/5657, K. 2007/1700 sayılı Kararı).

4- MAZERET İZNİNİN YILLIK İZİNDEN DÜŞÜLME(ME)Sİ

Yıllık izinlerinin tamamını kullanmamış, yani yıllık izni var iken Devlet memurlarına mazeret izni verilebilir mi?

Buraya kadar yapılan açıklamalardan anlaşılabacağı üzere, yıllık izin ile ilgili düzenleme Devlet Memurları Kanununun 102'nci maddesinde, mazeret izni ile ilgili düzenleme ise aynı Kanunun 104 ncü maddesinde ayrı ayrı düzenlenmiştir.

Mazeret izinleri de; analık izni, babalık izni, doğum izni, evlenme izni, ölüm izni, süt izni ve diğer mazeretler için izin olmak üzere, her bir mazerete göre iznin süresi ve verilme biçimi ayrı ayrı belirlenmiştir.

Kanunda, diğer mazeretler için 102'nci madde dışında denilmemiş, 104 üncü maddenin (A) ve (B) fıkrasının dışında denilmekle yetinilmiştir.

Mazeret izni ile yıllık izin bağlantısı sadece ikinci kez verilen mazeret izninde bulunmaktadır. Şöyleki, 104 üncü maddenin (C) fıkrasının son cümlesinde "Zaruret hâlinde, aynı usûlle on gün daha mazeret izni verilebilir. Bu takdirde, ikinci kez verilen bu izin, yıllık izinden düşülür." şeklinde yer alan hükme göre ikinci kez verilen izin yıllık izinden düşülür. Bu hüküm takdire yer veren değil, amir bir hüküm niteliği taşımaktadır. Dolayısıyla, ikinci kez verilen on günlük mazeret izni yıllık izinden düşülecektir. Yıllık izinden düşüleceği belirtilmeyen, yani yıllık izinlerinin bir kısmını veya tamamını

kullanmamış Devlet memurlarına 104 üncü maddenin (C) fıkrasına göre ilk kez verilecek on günlük mazeret izninin yıllık izinden düşülmemesi gerekir.

5- SONUÇ

Devlet Memurları Kanunu, verilmesi kanunen zorunlu olan mazeretleri dışında genel bir düzenlemeye giderek diğer mazeretlerinde olabileceğini kabul etmiş ve memurların özürleri sebebiyle bir yılda on güne kadar özür izni verilebileceğini ve bunların nasıl ve kimler tarafından verilebileceğini düzenlemiştir.

Yukarıda belirtilen hükümlerin ve yapılan açıklamaların birlikte değerlendirilmesi sonucunda, yıllık izinlerini kullanıp kullanmadığına bakılmaksızın Devlet memurlarına, 657 sayılı Kanunun 104 üncü maddesinin (C) fıkrasına göre mazeretleri sebebiyle yıllık izninden düşülmeden on gün mazeret izni verilmesi mümkün bulunmaktadır. İkinci kez 10 günlük mazeret izni de verilebilecektir. Ancak, ikinci kez verilen on günlük mazeret izni yıllık izinden düşülecektir.

Özet olarak, yıllık izin kullanıp kullanmadığına bakılmaksızın Devlet memurlarına birinci on günlük mazeret izni verilebilir ve bu izin yıllık izinden düşülmez. İkinci kez on gün daha mazeret izni verilebilir ancak ikinci kez verilen mazeret izni yıllık izinden düşülür.

İzin bir hak olduğuna göre, verilmesi kanunen zorunlu olan mazeretleri dışında bir mazeret nedeniyle izin talep eden memurun yıllık izin kullanıp kullanmadığına bakılmaksızın ve yıllık izninden düşülmeksizin mazeret iznini de yıllık izin vermeye yetkili amirlerin verilebilmesi için yasal düzenleme yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

- 62 Seri No'lu DMK Genel Tebliği
- 140 Seri No'lu DMK Genel Tebliği
- Danıştay internet sitesi, <http://www.danistay.gov.tr>
- e.mevzuat / mevzuat bilgi sistemi, <http://www.mevzuat.basbakanlik.gov.tr>
- Maliye Bakanlığı internet sitesi, <http://www.maliye.gov.tr>, <http://www.bumko.gov.tr>, <http://www.pergen.gov.tr>
- SÖKMEN, Uğur (1996), "İZİNLER" Kamu Personelinin İzinleri, Maliye Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü Yayın No: 1996/1, Ankara.
- SÖKMEN, Uğur (2009), "Kamu İdaresinde Soruşturma Kovuşturma", Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayın No: 2009/400, Ankara.
- SÖKMEN, Uğur (2012), "Belediye Memurları Yıllık İzin Bitmeden Mazeret İzni Kullanabilir mi?", Türkiye Belediyeler Birliği, İller ve Belediyeler Dergisi, Ocak 2012, Sayı: 765, Ankara.